

‘Een beklemmende thriller die me kippenvel bezorgde
tot aan de spectaculaire ontknoping. *I loved it!*’

KARIN SLAUGHTER

**DOCHTER
VAN HET
MOERAS**

Als je in afzondering opgroeit, wanneer weet je dan
dat er thuis iets mis is?

KAREN DIONNE

KAREN DIONNE

**DOCHTER
VAN HET
MOERAS**

De Fontein

Vanaf zijn nest hoog op het dak van het Vikingkasteel zag de ooievaar een klein meer, en daar bij het riet en de groene oevers lag de stam van een elzenboom. Op die stam stonden drie zwanen met hun vleugels te flapperen en om zich heen te kijken.

Een van hen wierp haar zwanenkleed af, en de ooievaar herkende haar als een prinses uit Egypte. Ze droeg niets anders dan haar lange, zwarte haar. De ooievaar hoorde haar aan de twee anderen vragen om goed op haar zwanenkleed te passen als zij onder water dook. Ze wilde de bloemen plukken die ze daar meende te zien.

De anderen knikten, maar ze pakten het verenkleed op en vlogen ermee weg. 'Duik jij maar!' riepen ze. 'Nooit zul je meer in een zwanenkleed vliegen, nooit zie je het land van Egypte weer! Blijf jij maar zitten in het wilde moeras.'

Vervolgens trokken ze haar verenkleed in duizend stukken, zodat de veren in het rond vlogen alsof er een sneeuwstorm woedde, en toen vlogen de twee verraderlijke prinsessen weg.

De achtergelaten prinses jammerde en hilde, de tranen rolden op de elzenstam, en die begon te bewegen, want het was de moeraskoning zelf, die in het moeras woont.

De boomstam draaide zich om, en toen was het geen boom meer en staken er lange, modderige takken uit, als armen.

Het arme kind schrok en rende weg. Ze haastte zich over de groene, slijmerige grond, maar al snel zonk ze weg, en de elzenstam ging mee omlaag.

Er kwamen grote zwarte luchtballen en toen niets meer. Elk spoor van de prinses was verdwenen.

– Hans Christian Andersen, *De dochter van de moeraskoning*

HELENA

Als ik je de naam van mijn moeder vertelde, zou je die meteen herkennen.

Mijn moeder was beroemd, ook al had ze dat nooit gewild. Ze had ook niet het soort roem dat je zou willen. Jaycee Dugard, Amanda Berry, Elizabeth Smart, dat soort personen, hoewel mijn moeder niet een van hen was.

Je zou de naam van mijn moeder herkennen als ik je die vertelde, en dan zou je je afvragen – heel even, want de jaren waarin mensen om mijn moeder gaven liggen allang achter ons, net als zijzelf – waar ze nu is. En had ze niet een dochter gekregen terwijl ze vermist werd?

En wat zou er met dat meisje zijn gebeurd?

Ik zou je kunnen vertellen dat ik twaalf was en mijn moeder achtentwintig toen we werden gered van haar ontvoerder, dat ik die jaren doorbracht in wat de kranten omschreven als een vervallen boerderij midden in een moeras op het Upper Peninsula van Michigan.

Dat terwijl ik daar woonde, ik leerde lezen dankzij een stapel *National Geographics* van rond 1950 en een vergeelde dichtbundel van Robert Frost. Dat ik nooit naar school ging, nooit fietste, nooit elektriciteit of stromend water kende.

Dat de enige mensen die ik in die twaalf jaar sprak mijn moeder en vader waren. Dat ik niet wist dat we gevangenen waren totdat we dat niet meer waren.

Ik zou je kunnen vertellen dat mijn moeder twee jaar geleden overleed, en dat hoewel de media wel over haar dood schreven, je dat waarschijnlijk is ontgaan omdat ze stierf in een drukke mediatijd met belangrijker nieuws. Ik kan je vertellen wat de kranten niet schreven: ze kwam nooit over die jaren van gevangenschap heen, ze was geen mooie, welbespraakte, mondige voorvechtster van de zaak en er waren geen boekendeals voor mijn timide, bescheiden wrak van een moeder, geen cover van *TIME*.

Mijn moeder deinsde weg bij alle aandacht zoals het blad van pijnwortel verwelkt na een vorstperiode.

Maar ik zal je niet vertellen hoe mijn moeder heette. Dit is namelijk niet haar verhaal. Het is mijn verhaal.

1

‘Wacht hier,’ zeg ik tegen mijn driejarige dochter. Ik buig me door het open raampje van de truck naar binnen en hengel tussen haar kinderzitje en het portier aan de passagierskant naar het antilek-bekertje met lauwwarm sinaasappelsap, dat ze in een gefrustreerde bui van zich af heeft gegooid. ‘Mama is zo terug.’

Mari graait naar de beker als het hondje van Pavlov. Haar onderlip steekt naar voren en de tranen lopen over haar wangen. Ik snap het. Ze is moe. Ik ook.

‘Uh-uh-uh,’ gromt ze als ik wegloop. Ze kromt haar rug en verzet zich tegen de stoelriempjes alsof haar zitje een dwangbuis is.

‘Blijf daar, ik ben zo terug.’ Ik knijp mijn ogen tot spleetjes en wiebel met mijn vinger, zodat ze weet dat ik het meen, en loop naar de achterkant van de truck. Ik zwaai naar de jongen die dozen opstapelt bij de goedereningang van Markham – Jason heet hij, geloof ik – en doe de achterklep open om de eerste twee dozen te pakken die ik kom brengen.

‘Hallo, mevrouw Pelletier!’ Jason zwaait terug met dubbel zo veel enthousiasme als ik. Ik til mijn hand nog een keer op zodat we quitte staan. Ik ben maar opgehouden met zeggen dat hij me Helena moet noemen.

Beng-beng-beng, hoor ik vanuit de truck. Mari ramt met haar beker tegen de raamsponning. Ik neem aan dat hij leeg is. Ten antwoord sla ik met vlakke hand tegen de laadbak van de truck – *beng-beng-beng* – en Mari schrikt en draait zich om, waarbij haar

babyfijne haar als maïs zijde om haar gezichtje zweeft. Ik werp haar mijn beste ‘kappen als je weet wat goed voor je is’-blik toe, en dan til ik de dozen op mijn schouder. Stephen en ik hebben allebei bruin haar en bruine ogen, net als onze vijfjarige dochter Iris. Mijn man was dus stomverwonderd over het zeldzaam goudharige kind dat we hadden gemaakt, tot ik hem vertelde dat mijn moeder blond was. Dat is alles wat hij weet.

Markham is de op één na laatste levering van vier en het belangrijkste afzetpunt voor mijn jam en gelei, naast de bestellingen die ik online krijg. Toeristen die bij Markham’s Grocery winkelen vinden het een leuk idee dat mijn producten hier ter plaatse worden gemaakt. Ze vertellen me dat veel klanten meerdere potten kopen om mee naar huis te nemen als cadeaus en souvenirs. Ik bind met slagerstouw rondjes geruite stof over de deksels en heb een kleurencode voor de inhoud: rood voor frambozenjam, paars voor vlierbes, blauw voor bosbes, groen voor kattenstaart-bosbessen, geel voor paardenbloem, roze voor wilde appel-appelbes; je snapt het wel. Ik vind die dekseltjes er nogal suf uitzien, maar de mensen schijnen ze leuk te vinden. En als ik de kost wil verdienen in een streek waar de economische depressie zo erg is als in het Upper Peninsula, moet ik de mensen geven wat ze willen. Het is geen hogere wiskunde.

Er groeit in het wild een heleboel eetbaars dat ik zou kunnen gebruiken en er zijn een heleboel verschillende manieren om het te bereiden, maar voorlopig hou ik het bij jam en gelei.

Elk bedrijf heeft een focus nodig. Mijn handelsmerk is de lijntekening van een kattenstaart die ik op elk label zet. Ik ben er vrij zeker van dat ik de enige ben die gemalen wortels van kattenstaarten met bosbessen mengt om gelei te maken. Ik doe er niet veel in, net genoeg om *kattenstaart* in de naam te rechtvaardigen. Toen ik klein was waren jonge kattenstaarten mijn lievelingsgroente. Nog

steeds. Elke lente gooi ik mijn lieslaarzen en een tenen mand achter in mijn pick-up en ga naar de moerassen ten zuiden van ons huis. Stephen vindt het niet erg als ik ze klaarmaak, als hij en de meisjes ze maar niet hoeven te eten. Kook de koppen een paar minuten in water met zout, en je hebt een van de lekkerste groenten die er zijn. De textuur is een beetje droog en melig, dus ik eet de mijne nu met boter, maar natuurlijk heb ik nooit boter geproefd toen ik nog een kind was.

Bosbessen pluk ik in de kapbossen ten zuiden van ons huis. In sommige jaren is de bosbessenoogst beter dan in andere. Bosbessen houden van veel zon. Vroeger staken indianen het kreupelhout in brand om de oogst te verbeteren. Ik geef toe dat ik ook wel eens in de verleiding ben gekomen. Ik ben niet de enige die op strooptocht is tijdens het bosbessenseizoen, dus de gebieden die het dichtst bij de oude kapwegen liggen zijn vrij snel leeg geplukt.

Maar ik vind het niet erg om de gebaande paden te verlaten, en ik verdwaal nooit. Eén keer was ik zo diep in niemandsland dat een helikopter van het Department of Natural Resources me zag lopen en me staande hield. Toen ik de agenten ervan had overtuigd dat ik wist waar ik was en wat ik deed, lieten ze me met rust.

‘Lekker warm, hè?’ vraagt Jason als hij de eerste doos van mijn schouder pakt.

Ik grom. Er was een tijd dat ik geen idee zou hebben gehad hoe ik op zo’n vraag moest antwoorden. Mijn mening over het weer zal er niets aan veranderen, dus waarom zou iemand willen weten wat ik ervan vind? Nu weet ik dat het ook niet hoeft, dat dit een voorbeeld is van wat Stephen ‘koetjes en kalfjes’ noemt, gesprekken die geen ander doel dienen dan de stilte te vullen, zonder iets van belang of waarde uit te wisselen. Zo praten mensen die elkaar niet goed kennen met elkaar. Ik weet nog steeds niet waarom dat beter zou zijn dan zwijgen.

Jason lacht alsof ik de beste mop heb verteld die hij in dagen heeft gehoord, waarvan Stephen ook volhoudt dat het een gepaste reactie is, ook al heb ik niets grappigs gezegd. Toen we pas uit het moeras weg waren had ik echt moeite met sociale regels. Iemand een hand geven als je met hem of haar kennismaakt. Niet in je neus peuteren. Achter in de rij aansluiten en op je beurt wachten. Je hand opsteken in de klas als je een vraag hebt en wachten tot de leraar je naam noemt voordat je hem stelt. Geen boeren of scheten laten in het bijzijn van anderen. Als je te gast bent in iemands huis vraag je toestemming voordat je naar het toilet gaat. Denk eraan dat je je handen wast en het toilet doorspoelt. Ik kan je niet vertellen hoe vaak het voelde alsof iedereen behalve ik wist hoe alles hoorde. Wie bepaalt die regels eigenlijk? Waarom moet ik me eraan houden? En wat zijn de gevolgen als ik het niet doe?

Ik laat de tweede doos op het platform staan en loop terug naar de truck voor de derde. Drie dozen, vierentwintig potten per stuk, tweeënzeventig potten in totaal, in juni, juli en augustus elke twee weken geleverd. Mijn winst per doos is \$59,88, wat betekent dat ik in de zomer alleen al bij Markham meer dan duizend dollar verdien. Helemaal niet gek.

En wat betreft het feit dat ik Mari alleen in de truck achterlaat terwijl ik mijn spullen aflever: ik weet wat de mensen daarvan zouden denken. Vooral dat ik haar alleen laat met de raampjes open. Maar ik ben niet van plan de raampjes dicht te doen. De auto staat onder een dennenboom en er komt een briesje van de baai, maar het is de hele dag al rond de vijfentwintig graden en ik weet hoe snel een afgesloten auto een oven kan worden.

Ik besef ook dat iemand via het open raampje gemakkelijk Mari zou kunnen grijpen als hij dat wilde. Maar ik heb jaren geleden het besluit genomen dat ik mijn dochters niet ga opvoeden met de

angst dat wat met mijn moeder is gebeurd hun misschien ook zou kunnen overkomen.

Nog één laatste opmerking over dat onderwerp, en dan hou ik erover op: ik garandeer je dat als iemand moeite heeft met de manier waarop ik mijn dochters opvoed, diegene nooit op het Upper Peninsula van Michigan heeft gewoond. Dat is alles.

Als ik weer bij de truck aankom, is Mari Houdini nergens te zien. Ik loop naar het raampje aan de passagierskant en kijk naar binnen. Mari zit op de vloer, kauwend op een snoeppapiertje dat ze onder de stoel heeft gevonden alsof het kauwgom is. Ik doe het portier open, vis het cellofaantje uit haar mond en stop het in mijn zak, veeg mijn vingers af aan mijn spijkerbroek en zet haar weer in haar stoeltje vast. Een vlinder komt door het raampje naar binnen fladderen en landt op een vlek van iets plakkerigs op het dashboard. Mari klapt lachend in haar handen. Ik kan een grijns niet onderdrukken. Mari's lach is heerlijk, een hartelijk, ongedwongen gegrinnik waar ik geen genoeg van kan krijgen. Zoals die YouTube-filmpjes van baby's die onbeheerst schateren om stomme dingen als een springende hond of iemand die papier aan repen scheurt. Zo is Mari's lach ook. Mari is sprankelend water, gouden zonneschijn, het gesnater van Carolina-eenden boven je hoofd.

Ik jaag de vlinder naar buiten en zet de truck in de versnelling. De schoolbus zet Iris om kwart voor vijf bij ons huis af. Meestal past Stephen op de meisjes als ik mijn leveringen doe, maar hij komt vanavond pas laat thuis. Hij laat een nieuwe set vuurtorenfoto's zien aan een galerie-eigenaar die ze verkoopt in Sault Ste. Marie, wat je uitspreekt als 'Soo' en niet als 'Salt', zoals mensen die niet beter weten vaak zeggen. Het is de op één na grootste stad op het Upper Peninsula, maar dat zegt niet veel. De zusterstad aan de Canadese kant is veel groter. Locals aan beide kanten van de rivier de St. Mary's noemen hun stad 'The Soo'. Mensen komen

van overal ter wereld naar de sluizen daar om te kijken naar de enorme ijzerertsschepen die erlangs komen. Ze zijn een belangrijke trekpleister.

Ik lever de laatste doos met een assorti van jam af bij de winkel van het Gitche Gumee Agate and History Museum, en dan rij ik terug naar het meer en het park. Zodra Mari het water ziet begint ze met haar armen te wapperen. ‘Wa-wa, wa-wa.’ Ik weet dat ze op haar leeftijd al in complete zinnen zou moeten praten. We gaan al een jaar eens per maand met haar naar een logopedist in Marquette, maar ze is nog niet verder gekomen dan dit.

We blijven een uur op het strand. Mari zit naast me op het warme grind. Ze knaagt het ongemak van een doorkomende kies weg door op een stukje drijfhout te kauwen dat ik voor haar heb afgespoeld in het water. Het is warm en windstil, het meer is kalm, de golven klotsen zachtjes als water in een badkuip. Na een poosje trekken we onze sandalen uit, waden het water in en spatten elkaar nat om af te koelen. Lake Superior is het grootste en diepste van de Great Lakes, dus het water wordt nooit warm. Maar wie zou dat ook willen, op een dag als vandaag?

Ik leun op mijn ellebogen. De stenen zijn heet. Als je nagaat hoe warm het vandaag is, kun je amper geloven dat toen Stephen en ik hier een paar weken geleden met Iris en Mari waren om naar de Perseïden-meteorenenzwerm te kijken, we slaapzakken en jassen nodig hadden. Stephen vond het overdreven toen ik al die spullen achter in de Cherokee gooide, maar natuurlijk had hij geen idee hoe koud het op het strand wordt als de zon eenmaal onder is. We persten ons met zijn vieren in een dubbele slaapzak en gingen op onze rug op het zand omhoog liggen kijken. Iris telde drieëntwintig vallende sterren en deed bij elk ervan een wens, terwijl Mari door het grootste deel van de show heen sliep. Over een paar weken gaan we hier weer naartoe om het noorderlicht te zien.

Ik ga zitten en kijk op mijn horloge. Ik vind het nog steeds lastig om op een exact tijdstip ergens te moeten zijn. Als je in de natuur wordt grootgebracht, zoals ik, dicteert de natuur wat je doet en wanneer. We hadden geen klok. Daar was geen reden voor. We waren evenzeer afgestemd op onze omgeving als de vogels, insecten en andere dieren, met dezelfde dag- en nachtritmes. Mijn herinneringen zijn verbonden aan seizoenen. Ik kan me niet altijd herinneren hoe oud ik was toen een bepaalde gebeurtenis plaatsvond, maar wel in welke tijd van het jaar het was.

Ik weet inmiddels dat voor de meeste mensen het kalenderjaar begint op 1 januari. Maar in het moeras was januari niet veel anders dan december, februari of maart. Ons jaar begon in de lente, op de eerste dag dat de goudsbloemen bloeiden. Moerasgoudsbloemen – *marigolds* – zijn enorme, struikachtige planten met een diameter van zestig centimeter of meer, met honderden felgele bloemen van tweeënhalve centimeter groot. Er bloeien nog meer planten in de lente, zoals de blauwe iris en bepaalde grassoorten, maar moerasgoudsbloemen komen in zo groten getale voor dat niets te vergelijken is met dat ongelooflijke gele tapijt. Elk jaar trok mijn vader zijn lieslaarzen aan, waadde het moeras in en groef er een op. Hij plantte die dan in een oude gegalvaniseerde kuip halfvol water en zette hem op onze veranda, waar hij gloeide alsof mijn vader ons de zon had gebracht.

Vroeger wenste ik dat ik Marigold heette. Maar ik moet het doen met Helena, waarvan ik vaak moet uitleggen dat je het uitspreekt als ‘Hel-léna’.

Net als veel andere dingen was dat mijn vaders keus.

De hemel krijgt die latemiddagtint waardoor ik weet dat het tijd wordt om te gaan. Maar als ik op mijn horloge kijk, zie ik tot mijn afgrijzen dat mijn interne klok niet gelijkloopt met de echte tijd.

Ik til Mari op, gris onze sandalen mee en ren terug naar de truck. Mari gilt als ik haar vastgesp. Dat snap ik. Ik had ook nog wel een poosje willen blijven. Ik haast me naar de andere kant van de wagen en draai de sleutel om in het contact. Volgens het klokje op het dashboard is het 16.37 uur. Ik kan het redden. Net.

Ik scheur de parkeerplaats af en rij zo hard als ik durf zuidwaarts over de M-77. Er rijden in deze omgeving niet veel politiewagens rond, maar de agenten die hier patrouilleren hebben behalve bekeuringen aan hardrijders uitdelen niet veel te doen. Ik zie de ironie van mijn situatie wel in. Ik rij te hard omdat ik laat ben. Als ik word aangehouden omdat ik te hard rij, kom ik nog later.

Mari krijgt een enorme driftbui onderweg. Ze trappelt met haar voeten, waardoor het zand door de truck vliegt, haar bekertje stuitert tegen het raam en er loopt snot uit haar neus. Juffrouw Marigold Pelletier is heel beslist niet blij. Ik ook niet, op het ogenblik.

Ik zet de radio op de regionale zender van de Northern Michigan University in Marquette, hopend op muziek die haar afleidt, of overstemt. Ik ben geen fan van klassieke muziek, maar dit is de enige zender die zonder ruis doorkomt.

In plaats daarvan vang ik een journaaluitzending op: ‘...*ontsnapte gevangene... kinderontvoerder... Marquette...*’

‘Still!’ brul ik, en ik draai het volume omhoog.

‘...*Seney National Park... gewapend en gevaarlijk... niet benaderen.*’ Eerst is dat het enige wat ik kan verstaan.

Ik moet dit horen. Dat park ligt nog geen vijftig kilometer van ons huis. ‘Mari, stop!’

Mari zwijgt geschokt.

De nieuwslezer herhaalt: ‘*Nogmaals, de staatspolitie meldt dat een gedetineerde, die een levenslange straf uitzat zonder kans op vervroegde vrijlating voor kinderontvoering, verkrachting en moord, is ontsnapt uit de maximaal beveiligde gevangenis in Marquette, Michigan.*’

‘Naar verluidt heeft de gevangene twee bewakers gedood tijdens een gevangenenvervoer en is hij ontsnapt naar het Seney National Park ten zuiden van de M-28. De gevangene is waarschijnlijk gewapend en gevaarlijk. Niet, nogmaals, NIET benaderen. Als u iets verdachts opmerkt, bel dan meteen de politie.

‘De gevangene, Jacob Holbrook, zat zijn straf uit voor de ontvoering van een jong meisje dat hij meer dan veertien jaar gevangenhield, in een beruchte zaak die indertijd landelijke aandacht kreeg...’

Mijn hart blijft stilstaan. Ik kan niet meer zien. Kan niet ademen. Kan niets meer horen door het geruis van bloed in mijn oren. Ik rem af en parkeer voorzichtig de truck in de berm. Mijn hand trilt als ik de radio uitzet.

Jacob Holbrook is uit de gevangenis ontsnapt. De moeraskoning.
Mijn vader.

En ik ben degene die hem ooit in de gevangenis heeft doen belanden.

2

Ik rij met opspattend grind achter mijn wielen het asfalt weer op. Ik betwijfel of iemand nu patrouilleert op dit stuk snelweg, met alles wat er vijftig kilometer verder naar het zuiden gebeurt, en zelfs al is dat wel zo, aangehouden worden voor hardrijden is nu wel de minste van mijn zorgen.

Ik moet naar huis, moet allebei mijn dochters zien, moet weten dat ze bij mij zijn en dat ze veilig zijn. Volgens het journaal trekt mijn vader weg bij mijn huis, het natuurreservaat in. Maar ik weet dat het niet zo is. De Jacob Holbrook die ik ken zou nooit zo voorspelbaar zijn. Ik durf er heel wat op te wedden dat de zoekers na een paar kilometer zijn spoor kwijtraken, als dat niet al is gebeurd. Mijn vader kan zich door het moeras verplaatsen als een geest. Hij zou geen spoor achterlaten voor de zoekers als hij niet wilde dat ze het volgden. Als mijn vader wil dat de mensen die hem zoeken denken dat hij in het natuurreservaat is, dan gaan ze hem daar niet vinden.

Ik omklem het stuur. Ik zie voor me hoe mijn vader zich tussen de bomen verbergt als Iris uit de bus stapt en onze oprit op loopt, en druk het gaspedaal dieper in. Ik zie hem tevoorschijn springen en haar grijpen zodra de buschauffeur doorrijdt, net zoals hij mij vroeger wel eens liet schrikken door uit de struikjes te springen als ik van de buiten-wc kwam. Mijn angst om Iris' veiligheid is niet logisch. Volgens het journaal is mijn vader tussen vier uur en kwart over vier ontsnapt, en het is nu kwart voor vijf; hij kan onmogelijk

lijk binnen een halfuur vijftig kilometer te voet afleggen. Maar dat maakt mijn angst nog niet minder echt.

Ik heb mijn vader al vijftien jaar niet meer gesproken. De kans bestaat dat hij niet weet dat ik mijn achternaam heb veranderd toen ik achttien werd, omdat ik er niet meer tegen kon om alleen bekend te zijn vanwege de omstandigheden waarin ik ben opgegroeid. Of dat toen zijn ouders acht jaar geleden overleden, ze hun huis aan mij nalieten. Of dat ik het grootste deel van de erfenis heb gebruikt om het huis waarin hij is opgegroeid te laten afbreken en de starcaravan op het perceel te laten zetten. Of dat ik hier nu woon met mijn man en twee jonge dochters. Mijn vaders kleindochters.

Maar misschien ook wel. Na vandaag is alles mogelijk. Want vandaag is mijn vader uit de gevangenis ontsnapt.

Ik ben één minuut te laat. Beslist niet meer dan twee. Ik zit vast achter Iris' schoolbus met de nog steeds krijsende Mari. Haar driftbui is intussen zo erg dat ik betwijfel of ze zelf nog wel weet waarom ze zo kwaad is. Ik kan de bus niet inhalen en onze oprit op rijden, want het stopteken is uitgestoken en de rode lichten knipperen. Het maakt niet uit dat ik het enige andere voertuig op de weg ben en dat de chauffeur mijn dochter aflevert. Alsof ik per ongeluk mijn eigen kind zou aanrijden.

Iris stapt uit de bus. Ik zie aan de sombere manier waarop ze de verlaten oprit op sjokt dat ze denkt dat ik weer ben vergeten op tijd thuis te komen.

'Kijk, Mari.' Ik wijs. 'Daar is ons huis. Daar is Sissy. Sst. We zijn er bijna.'

Mari volgt mijn wijzende vinger, en als ze haar zus ziet is ze zomaar ineens stil. Ze hikt. Glimlacht. 'Iris!' Geen 'I-i' of 'I-sis' of 'Sissy' of zelfs 'I-wis', maar 'Iris', heel duidelijk. Niet te geloven.

Eindelijk besluit de chauffeur dat Iris ver genoeg bij de weg van-

daan is om zijn waarschuwingslichten uit te doen en glijdt sissend de deur dicht.

Als de bus doorrijdt draai ik onze oprit op. Iris' schouders komen omhoog. Ze zwaait stralend. Mama is thuis en haar wereld draait weer. Ik zou willen dat ik hetzelfde kon zeggen over de mijne.

Ik zet de motor af en loop naar de passagierskant om Mari haar sandalen aan te trekken. Zodra haar voeten de grond raken rent ze door de voortuin.

'Mama!' Iris rent naar me toe en slaat haar armen om mijn benen. 'Ik dacht dat je weg was.' Ze zegt dat niet als beschuldiging, maar als vaststelling van een feit. Dit is niet de eerste keer dat ik mijn dochter teleurstel. Kon ik maar beloven dat het de laatste keer zal zijn.

'Het is al goed.' Ik knijp in haar schouder en geef een klopje op haar hoofd. Stephen zegt altijd dat ik onze dochters vaker moet knuffelen, maar lichamelijk contact is moeilijk voor me. De psychiater die het gerechtshof aan me toewees nadat mijn moeder en ik waren gered zei dat ik problemen heb met vertrouwen en wilde dat ik oefeningen met haar deed, zoals mijn ogen dichtdoen, mijn armen over mijn borst kruisen en mezelf dan achterover laten vallen met niets om me op te vangen behalve haar belofte. Toen ik me verzette zei ze dat ik agressief was. Maar ik had geen problemen met vertrouwen. Ik vond haar oefeningen gewoon stom.

Iris laat me los en rent achter haar zusje aan het huis in. De deur is niet op slot. Dat is hij nooit. De mensen uit het zuiden van de staat, eigenaren van de grote zomerhuizen op de rotsen met uitzicht op de baai, sluiten hun huizen af met sloten en luiken, maar de vaste bewoners hier nemen die moeite niet. Als een inbreker kan kiezen tussen een onbewoond, afgelegen landhuis met dure elektronica en een stacaravan in het zicht van de snelweg, weten we allemaal welke hij zou kiezen.

Maar nu doe ik de voordeur op slot en loop naar de zijtuin om na te gaan of Rambo eten en water heeft. Rambo rent heen en weer langs de lijn die we voor hem tussen twee struikdennen hebben gespannen en kwispelt als hij me ziet. Hij blaft niet, want ik heb hem geleerd dat hij dat niet moet doen. Rambo is een Plott hound, een zwart met beige gestreept beest met flaporen en een staart als een zweep. Vroeger ging ik elke herfst met Rambo op beren jagen, samen met een paar andere jagers en hun honden, maar ik moest hem twee winters geleden met pensioen laten gaan toen een beer onze achtertuin in was gedwaald en hij besloot er in zijn eentje op af te gaan.

Een hond van twintig kilo en een zwarte beer van tweehonderdvijfentwintig kilo zijn niet aan elkaar gewaagd, ongeacht wat de hond denkt. De meeste mensen zien niet eens meteen dat Rambo maar drie poten heeft, maar met een handicap van vijfentwintig procent ben ik niet van plan hem mee de vrije natuur in te nemen. Toen hij afgelopen winter uit verveling achter herten aan begon te gaan moesten we hem vastbinden. Hier in de omgeving kan een hond met de reputatie dat hij herten aanvalt zomaar worden doodgeschoten.

‘Hebben we koekjes?’ roept Iris vanuit de keuken. Ze zit geduldig aan tafel te wachten, met een rechte rug en verstrengelde handen, terwijl haar zusje naar kruimels zoekt op de vloer.

De lerares van Iris is vast dol op haar, maar wacht maar tot ze Mari ontmoet. Niet voor het eerst vraag ik me af hoe zulke verschillende mensen kunnen voortkomen uit hetzelfde stel ouders. Als Mari vuur is, is Iris water. Een volger en geen leider; een stil, bovenmatig gevoelig kind dat liever leest dan hardloopt en dat net zo veel van haar denkbeeldige vriendjes houdt als ik ooit van de mijne hield, en dat de geringste terechtwijzing veel te persoonlijk opvat. Ik vind het vreselijk dat ik haar dat moment van paniek heb

bezorgd. Iris de Goedmoedige heeft al vergeven en vergeten, maar ik niet. Ik vergeet nooit.

Ik ga de voorraadkast in en pak een zak koekjes van de bovenste plank. Ongetwijfeld zal mijn kleine Viking op een dag proberen ertegenop te klimmen, maar Iris de Gehoorzame zou dat nooit in haar hoofd halen. Ik leg vier koekjes voor ze op een bordje en schenk twee glazen melk in. Dan loop ik door naar de badkamer, draai de kraan open en spetter een handvol water in mijn gezicht. Als ik mijn gezichtsuitdrukking in de spiegel zie besef ik dat ik me moet vermennen. Zodra Stephen thuiskomt, zal ik alles opbiechten.

Intussen mag ik mijn meisjes niet laten merken dat er iets mis is.

Als ze hun melk en koekjes ophebben stuur ik ze naar hun kamer zodat ik het journaal kan volgen zonder dat zij meeluisteren. Mari is te jong om het belang te begrijpen van termen als ‘ontsnapte gevangene’ of ‘klopjacht’ of ‘gewapend en gevaarlijk’, maar Iris misschien niet.

CNN laat een lang shot zien van een helikopter die boven de bomen vliegt. We wonen hier zo dicht bij het zoekgebied dat ik vanaf onze veranda bijna diezelfde helikopter zou kunnen zien.

Een waarschuwingsbanner van de staatspolitie langs de onder-rand van het scherm raadt mensen aan om binnen te blijven. Foto’s van de vermoorde bewakers, foto’s van de lege gevangenenwagen, interviews met rouwende nabestaanden. Een recente foto van mijn vader; het gevangenisleven is niet vriendelijk voor hem geweest. Foto’s van mijn moeder als meisje en als magere vrouw met ingevallen wangen. Foto’s van onze hut. Foto’s van mij als twaalfjarige. Nog geen vermelding van de naam Helena Pelletier, maar dat komt nog wel.

Iris en Mari komen de gang door. Ik zet het geluid van de tv uit. ‘We willen buiten spelen,’ zegt Iris.

‘Buiten,’ herhaalt Mari. ‘Spelen.’

Ik denk na. Er is geen logische reden om de meisjes binnen te houden. De tuin waar ze spelen is afgeschermd met een draadhek van twee meter hoog en ik kan het hele terrein zien vanuit het keukenraam.

Stephen heeft dat hek laten neerzetten na het incident met de beer. ‘Meisjes binnen, dieren buiten,’ zei hij tevreden toen de aannemers klaar waren, en hij klopte zijn handen af aan zijn broek alsof hij de palen zelf in de grond had geslagen. Alsof het zo eenvoudig was om je kinderen te beschermen.

‘Oké,’ zeg ik. ‘Een paar minuutjes maar, hoor.’

Ik doe de achterdeur open, laat ze vrij, pak een doos macaroni met kaas van de plank en een krop sla en een komkommer uit de koelkast. Stephen stuurde een uur geleden een berichtje dat hij wat later zou komen en onderweg wel iets zou eten, dus wordt het kant-en-klare macaroni met kaas voor de meisjes en een salade voor mij.

Ik hou écht niet van koken. Mensen vinden dat misschien vreemd als je nagaat waarmee ik de kost verdien, maar je moet roeien met de riemen die je hebt. Bosbessen en aardbeien groeiden op onze richel, dus leerde ik gelei en jam maken. Einde verhaal. Er zijn niet veel banen waarvoor je moet kunnen ijssvissen of bevers villen. Ik zou bijna zeggen dat ik koken haat, maar dan hoor ik de vriendelijke berisping van mijn vader weer: “Haat” is een sterk woord, Helena.’

Ik gooi de macaroni in een pan met water en zout die op het fornuis staat en stap naar het raam om naar de meisjes te kijken. Ik word misselijk van de hoeveelheid barbies, My Little Pony’s en Disney-prinsessen in de tuin. Hoe moeten Iris en Mari ooit eigenschappen als geduld en zelfbeheersing ontwikkelen als Stephen ze alles geeft wat ze willen? Ik had als kind nog niet eens een bal. Ik maakte mijn eigen speelgoed. Paardenstarten uit elkaar trekken

en dan weer in elkaar zetten was net zo educatief als die speelgoedjes met gaten waar baby's blokjes met een bepaalde vorm in moeten stoppen. En na een maaltijd van jonge kattenstaarten lag ons bord vol met wat mijn moeder altijd vond lijken op plastic breinaalden, maar voor mij leken ze op zwaarden. Ik stak ze vaak in het zand bij onze achterdeur als de palissade van een fort, waar mijn eikelridders dan vele epische veldslagen uitvochten.

Voordat de roddelpers me uit het oog verloor vroegen mensen me vaak wat het meest ongelooflijke/onvoorstelbare/onverwachte was wat ik ontdekte toen ik in de beschaving aankwam. Alsof hun wereld zo veel beter was dan de mijne. Of überhaupt beschaafd. Ik zou eenvoudig kunnen aantonen dat dat woord niet van toepassing was op de wereld die ik op mijn twaalfde ontdekte: oorlog, vervuiling, hebzucht, misdaad, verhongerende kinderen, rassenhaat, etnisch geweld; en dan begin ik nog maar net. Is het internet? (Onbegrijpelijk.) Fastfood? (Dat leer je gemakkelijk eten.) Vliegtuigen? (Alsjeblieft zeg – ik wist alles van de technologie tot zo rond 1950, en denken mensen nou echt dat er nooit vliegtuigen over onze hut kwamen? Of dat wij dan dachten dat het zilveren reuzenvogels waren?) Ruimtevaart? (Ik geef toe dat ik daar nog steeds moeite mee heb. Het idee dat er al twaalf mannen op de maan hebben gelopen kan ik niet bevatten, ook al heb ik de beelden gezien.)

Ik wilde die vraag altijd omdraaien. Zie jij het verschil tussen gras, bies en zegge? Weet jij welke wilde planten je kunt eten en hoe je ze klaarmaakt? Kun je een hert raken op dat stukje bruine huid laag achter zijn schouder, zodat hij ter plekke neergaat en je er niet de rest van de dag achteraan hoeft? Kun je een strik zetten voor een konijn? Kun je dat konijn villen en uitbenen als je het hebt gevangen? Kun je het roosteren boven een open vuurtje zodat het vlees in het midden gaar is en de buitenkant heerlijk don-

ker en knapperig? En kun je eigenlijk wel een vuurtje maken zonder lucifers?

Maar ik leer snel. Ik had niet lang nodig om erachter te komen dat de meeste mensen mijn vaardigheden serieus onderschatten.

En in alle eerlijkheid, hun wereld bood wel een paar behoorlijk onvoorstelbare technologische wonderen. Sanitair in huis staat hoog op die lijst. Nog steeds hou ik als ik de afwas doe of het bad laat vollopen voor de meisjes graag mijn handen onder de kraan, hoewel ik dat alleen doe als Stephen er niet bij is. Er zijn niet veel mannen die het zouden pikken dat ik in mijn eentje in de natuur overnacht als ik op verkenningstocht ben, of op berenjacht ga, of kattenstaarten eet.

Ik probeer het een beetje binnen de perken te houden.

Dit is het echte antwoord: de meest onvoorstelbare ontdekking die ik deed toen mijn moeder en ik waren gered, is elektriciteit. Ik kan me nu nog moeilijk voorstellen hoe we het al die jaren zonder hebben gered. Ik zie mensen achteloos hun tablets en mobiele telefoons opladen en brood roosteren en magnetronpopcorn maken en televisiekijken en tot laat op de avond e-books lezen, en ergens verwonder ik me daar nog steeds over. Iemand die is opgegroeid met elektriciteit denkt er nooit over na hoe hij het zonder zou moeten stellen, behalve bij die zeldzame gelegenheden dat de stroom uitvalt door een storm en er snel zaklantaarns en kaarsen moeten worden opgezocht.

Stel je voor dat je nooit stroom hebt. Geen kleine apparaten. Geen koelkast. Geen wasmachine of droger. Geen elektrisch gereedschap. Wij stonden op als het licht werd en gingen naar bed als het donker werd. Dagen van zestien uur in de zomer, dagen van acht uur in de winter. Met elektriciteit hadden we naar muziek kunnen luisteren, ons kunnen afkoelen met ventilatoren, de koudste hoeken van de kamers kunnen verwarmen, water kunnen oppompen uit het moeras.

Ik zou gemakkelijk kunnen leven zonder televisie en computers. Ik zou zelfs mijn mobiele telefoon kunnen opgeven. Maar als er één ding is dat ik zou missen als ik het nu zonder zou moeten stellen is het elektriciteit, zeker weten.

Ik hoor een gil in de tuin en strek mijn nek. Aan het gegil van mijn dochters is niet altijd te horen of het noodgeval verzonnen of echt is. Een echt noodgeval zou iets zijn met emmers vol bloed van een of beide meisjes, of een zwarte beer die rondneust bij het hek. Onbeduidend is zoiets als dit: Iris die met haar handen wappert en schreeuwt alsof ze rattengif heeft gegeten, terwijl Mari lachend in haar handen klapt. ‘Bij! Bij!’ Ook weer een woord dat haar geen moeite kost.

Ik weet het. Het is amper te geloven dat een vrouw die in het wild is opgegroeid onder de ultieme survivalomstandigheden een dochter heeft gekregen die bang is voor beestjes, maar het is zo. Ik neem Iris ook niet meer mee de natuur in. Het enige wat ze doet is klagen over het vuil en de geuren. Het gaat tot nu toe beter met Mari. Een moeder mag het ene kind niet liever hebben dan het andere, maar soms is dat lastig.

Ik blijf bij het raam staan tot de bij zo verstandig is om terug te keren naar rustiger luchten en de meisjes weer kalmeren. Ik stel me voor dat hun grootvader van achter de bomen aan de andere kant van de tuin naar ze kijkt. Het ene meisje licht, het andere meisje donker. Ik weet welke hij zou kiezen.

Ik doe het raam open en roep de meisjes naar binnen.

Lees verder in *Dochter van het moeras*.

Eerste druk mei 2018

Oorspronkelijke titel *The Marsh King's Daughter*

Oorspronkelijke uitgever G. P. Putnam's Sons, an imprint of Penguin Random House LLC, New York. Published by arrangement with Folio Literary Management, LLC and Marianne Schönbach Literary Agency.

Copyright © 2017 Karen Dionne

The moral right of Karen Dionne to be identified as the author of this work has been asserted by her in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2018 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Lia Belt

Omslagontwerp Marry van Baar

Omslagillustratie Tranquil Marsh: Stephen Mulcahey/Arcangel Images // Cabin: Sandra

Cunningham/Trevillion Images

Opmaak binnenwerk ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 261 4241 3

ISBN e-book 978 90 261 4242 0

NUR 332

De passages uit het sprookje van Hans Christian Andersen zijn, met enige vrijheid van de vertaler, gebaseerd op 'De dochter van de modderkoning' uit *Sprookjes en verhalen* (Lemniscaat, 2011), vertaald uit het Deens door Annelies van Hees.

www.uitgeverijdefontein.nl

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.